

JEG, MALVOLIO

Af Tim Crouch

Gæstespil på Teatret ved Sorte Hest

23. februar – 19. marts 2022

Man-fre kl. 20, lør kl. 17

Billetter via [Teaterbilletter.dk](https://teaterbilletter.dk)

Varighed: 1 time

Pris grupper af min. 6 unge under 25 år: 40-70 kr.

Medvirkende: Michael Moritzen

Instruktør: Lene Vasegaard

Skræddersal: Mikael Jensen

Producent: Scene42

Fotograf: Bjarne Stæhr

Teaterforlag: Colombine Teaterförlag

PR og studiemateriale: Ida Marie Fich

Kære underviser

Velkommen til gæstespillet *JEG, MALVOLIO* på Teatret ved Sorte Hest!

I dette studiemateriale har vi samlet relevant baggrundsinformation om forfatteren og forestillingen samt inspiration til, hvordan I kan arbejde videre med teksten og forestillingen. Materialet er særligt velegnet til fagene **dansk, samfundsfag, engelsk og drama** på ungdomsuddannelser.

Vi håber, at materialet vil give jer inspiration til at udforske forestillingen og tekstens tematikker, hvad end jeres fokus er shaming-kultur, nyfortolkning af Shakespeare eller satirens virkemidler og betydning.

Kort om forestillingen

På scenen møder I en gammel mand – Malvolio. Berømt og berygtet bificur fra Shakespeares komedie Helligtrekongersaften. Han er gal. Føler sig krænket. Nu er han stukket af fra sin klassiker og dumpet direkte ned i nutiden. Og han kræver hævn!

Med publikum som gidsler kaster han sig ud i en verbal kamp for ære og værdighed. Den minder mere og mere om et frontalangreb på den latterliggørelses- og shaming-kultur, der i dag særligt stortrives på de sociale medier. Manden er langt ude, men også tvunget langt ud. Så langt at han på et tidspunkt beder om publikums hjælp til at hænge sig.

Man behøver ikke at kende Shakespeares tekst for at blive grebet af den gamles kamp. Selvfølgelig er han til grin. Men hvorfor griner vi egentlig? Og hvad fortæller det om os selv? Rigtig god fornøjelse!

Tim Crouch & William Shakespeare

En birolle tager hævn

Den britiske dramatiker, skuespiller og instruktør, Tim Crouch (f. 18. marts 1964), giver i monologen *I, Malvolio* (2010) ordet til bifikturen Malvolio fra William Shakespeares forviklingskomedie *Helligtrekongersaften*. Til opsætningen på Teatret ved Sorte Hest har skuespiller Michael Moritzen oversat Crouchs tekst.

Og spørgsmålet er så: Hvem er mest til grin - narren på scenen eller publikum i salen, der griner af ham og hans beskyldninger?

Tim Crouch skrev *I, Malvolio* som den fjerde i rækken af monologer, hvor bifikurerer fra Shakespeares stykker får hovedrollen. Af andre kan nævnes *Fairy, Monster, Ghost*-trilogien, hvor Crouch spiller henholdsvis monstret Caliban fra *Stormen*, feen Peaseblossom (Ærteblomst) fra *En skærsommernatsdrøm* og spøgelseset Banquo fra *Macbeth*. De og *I, Malvolio* er skrevet til et ungt publikum som en humoristisk og aktuel introduktion til stykkerne, fortalt fra birollernes perspektiv.

Foto: Tim Crouch som Malvolio fra 2010. Af Matthew Andrews.

Fra forvekslingskomedie til samfundssatire

Shakespeare skrev komedien *Twelfth Night or What You Will* i årene omkring 1600-1602. Titlen refererer til den tolvte dag efter jul, helligtrekonger, hvor man på Shakespeares tid holdt maskerade og byttede roller: tjenere klædte sig ud som deres herrer, kvinder som mænd osv. Det er også det, der sker i Shakespeares historie om tvillingeparret Sebastian og Viola, når de på skift udgiver sig for at være nogle andre, og når Malvolio snydes til at tro, at grevinde Olivia er forelsket i ham. [I kan læse et handlingsresumé af Helligtrekongersaften her.](#)

I *JEG, MALVOLIO* møder vi hertug Orsinos' hushovmester, Malvolio, som i slutningen af *Helligtrekongersaften*, bliver udskammet og mobbet af de andre ved hoffet. *JEG, MALVOLIO* tager altså sin begyndelse, der hvor den klassiske tekst slutter, efter at Malvolio er blevet sluppet fri af sit fangenskab og kræver hævn over sine mobbere.

“Ja! Spark ham! Spark ham. Spark. Spark, spark. Spark til den sjove mand! Og smadr hans vinduer og sæt ild til hans hus. Åh, det er simpelthen så SJOVT. At grine ad og pege på og glo på og hyle i kor og kaste sten efter og sparke til den sjove mand.”

- Malvolio i *JEG, MALVOLIO*

Både Tim Crouch og Shakespeare bruger Malvolio-figuren som et middel til, gennem komedien, at kritisere udskamningen af og mangel på empati over for de udstødte i samfundet. Når vi griner af ham, mindes vi om, at han måske har ret i sine beskyldninger. Hos Tim Crouch bliver Malvolio til en af nutidens skæve eksistenser, der ikke passer ind, og derfor nemt kan hænges ud. Men også en figur, der driver gæk med os, ligesom Shakespeares narre tit gør; for hvor har vi ham, og hvem er det, der manipulerer hvem i teatersalen? Hvad end vi møder ham som hjemløs på gaden eller *internet troll*, der brokker sig på de sociale medier, er Malvolio i dag en figur, vi kan grine af i al hans tragiske afmagt.

Opgaver til samfundsfag, dansk og engelsk

1. Inden forestillingen: Malvolio nu og dengang

- Læs William Shakespeares *Helligtrekongersaften* (på dansk eller engelsk).
- Hvordan fremstilles Malvolio? Hvilken rolle spiller han i historien?
- Hvordan vil du beskrive ham med dine egne ord i en nutidig kontekst? Hvem ville han være i dag, hvordan ville han se ud etc.?
- Vælg en af Malvolios replikker og omskriv den til nutidigt dansk/engelsk.
- Her kan I også finde aktuelle avisartikler og nyheder om shaming-kultur og udstødte i samfundet og tale om, hvordan vi betragter og behandler skæve eksistenser som Malvolio i dag. Hvad har ændret sig siden Shakespeares tid?

2. Efter forestillingen: Refleksion og sammenligning

- Hvordan var din oplevelse med forestillingen? Brug 5 minutter på at skrive din umiddelbare reaktion ned.
- Tal sammen to og to om jeres oplevelser: Hvad synes du/I om Malvolios beskyldninger mod særligt unge mennesker?
- Sammenlign Shakespeares Malvolio og Michael Moritzens fremstilling af ham i *JEG, MALVOLIO*. Hvilke forskelle og ligheder har de to? Er det tydeligt, at teksterne er skrevet med over 400 år imellem sig? Eller er der også elementer, som går igen?

Foto forrige side: Michael Moritzen som Malvolio. Foto: Bjarne Stæhr.

Foto: Søren Sætter Lassen som Malvolio i Det Kongelige Teaters iscenesættelse af *Helligtrekongersaften* fra 2017. Foto: Emilie Therese

Opgaver til dansk og drama - efter forestillingen:

1. Hvorfor griner vi?

- Se klippet med Tim Crouch, hvor han fortæller om *I, Malvolio*: <https://www.youtube.com/watch?v=-nDM-LZ8QDc>. Han siger, at *I, Malvolio* er “a comedy, that’s dark at heart”. Hvad mener han med det?
- Som publikum får vi at vide af Malvolio, at vi skal grine af ham, og så skælder han os ud for at grine - og det griner vi også af. Hvilken betydning får det komiske for vores syn på Malvolio og på vores indlevelse i forestillingen?
- Hvordan brugte Michael Moritzen kontakten med publikum og humoren i *JEG, MALVOLIO*?
- Kan I komme i tanke om andre komikere, der kommenterer på noget alvorligt i samfundet gennem humor og latter? Hvorfor synes I de er sjove? Nutidige eksempler er standupkomikerne Jonatan Spang (*Den halve sandhed*, DR) og Michael Schøt (foto: Michael Schøt).

2. Mini-monolog:

- Gå sammen to og to og søg på internettet efter fotos af en person I gerne vil portrættere i jeres egen mini-monolog.
- Personen må gerne, ligesom Malvolio, være en outsider i samfundet. Overdriv personens kendetegn, så det bliver komisk. Forestil jer evt. en situation, som udstiller personen, og forestil jer også, hvem personen taler til, hvordan han/hun taler etc. Undlad at være for ambitiøse, hvad angår bevægelser og krop og begynd med at finde karakterens stemme.
- [I kan få inspiration til at skrive dialog og replikker her](#). I stedet for at skrive replikker til to personer, som i Husk mit navn-øvelsen, kan I tænke på, at jeres karakter taler til og med publikum eller med sig selv og altså kan råde over flere stemmer.
- Øv jer sammen, hvor den ene er publikum og den anden siger replikkerne og husk at skiftes. Spil jeres monologer for hinanden i klassen.

Anbefalet litteratur

Kenneth McLeish og Stephen Unwin: *Guide til Shakespeares skuespil* (Haase, 2001), på dansk ved Ebbe Kjerstrup.

Michael Moritzen: *Respekt - elleve samtaler om at være skuespiller* (Gyldendal, 2011)

William Shakespeare: *Helligtrekongersaften - skuespil i ny oversættelse* (Gyldendal, 2016), på dansk ved Niels Brunse.

Holdet bag

Skuespiller Michael Moritzen:

Michael Moritzen er uddannet instruktør fra Statens Teaterskole i 1978 og skuespiller fra Skuespillerskolen ved Århus Teater 1981. Han har arbejdet freelance som skuespiller på de fleste københavnske scener – fra Det Kongelige Teater til Teatret ved Sorte Hest. Af film kan nævnes 'De Nøgne Træer', hvor Michael blev Robert-nomineret for rollen som frihedskæmperen Christian, 'Dansen med Regitze', 'Idioterne', 'Drabet' – hvor han også blev Robert-nomineret, nu i rollen som skoleinspektøren Povl, og 'Idealisten'. Af TV-serier har han bl.a. medvirket i 'Krøniken', 'Forbrydelsen I', 'Broen II', 'Arvingerne' og 'Bedrag'. Han har skrevet bogen *Respekt - elleve samtaler om at være skuespiller* (Gyldendal, 2011).

Instruktør Lene Vasegaard:

Lene Vasegaard er uddannet på Det Kongelige Teaters elevskole i årene 1961-1964. Hun var ansat ved teatret indtil 1968, hvor hun kastede sig ud i en tilværelse som freelance skuespiller, bl.a. på Aarhus Teaters Studioscene, Gladsaxe Teater og Hippodromen. I begyndelsen af 1980'erne var hun engageret på Cafe Teatret og Det Ny Teater. I dag underviser hun i drama og oplæsningsteknik og har rejst rundt med oplæsninger fra Leonora Christines dagbog, 'Jammers Minde'.